

Innst. 203 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:125 S (2015–2016)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Heikki Eidsvoll Holmås og Audun Lysbakken om elektrifisering av Skarffjell

---

Til Stortinget

Bakgrunn

Følgende forslag fremmes i representantforslaget:

- «1. Stortinget ber regjeringen sørge for at plan for utbygging og drift (PUD) for Skarffjell-feltet sikrer kraft fra landløsning eller annen fornybar energiforsyning for kraft- og varmebehovet til driften av Skarffjell.
2. Stortinget ber regjeringen pålegge bruk av Norsk olje og gass og Norsk Industri sine framforhandlede standardkontrakter når Skarffjell-feltet bygges ut.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Per Rune Henriksen, Anna Ljunggren, Audun Otterstad og Terje Aasland, fra Høyre, Tina Bru, Odd Henriksen, Eirik Milde og Torhild Aarbergsbotten, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg, fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, fra Venstre, lederen Ola Elvestuen, fra Sosialistisk Venstreparti, Heikki Eidsvoll Holmås,

og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til representantforslag om elektrifisering av Skarffjell, Dokument 8:125 S (2015–2016).

Komiteen viser til svar fra olje- og energiministeren, datert 16. november 2016.

Komiteen viser til at Skarffjell-funnet ligger i den nordøstlige delen av Nordsjøen, 60 kilometer vest for Sognefjorden. Skarffjell ble funnet våren 2012. Skarffjell-funnet ligger i utvinningstillatelsene 418 og 378. Hoveddelen av feltet er lokalisert i utvinningstillatelse PL 418.

Komiteen viser til at rettighetshaverne, med operatør Wintershall, i henhold til vilkår i utvinningstillatelsen, har frist for innlevering av plan for utbygging og drift (PUD) i midten av februar 2018. Deres utbyggingsplan ikke innsendes innen en slik frist, vil tillatelsen bortfalle i sin helhet.

Komiteen viser til at operatøren Wintershall har søkt om og fått forlengelse av utvinningstillatelsene som omfatter Skarffjell-funnet. Wintershall har til offshore.no uttalt at «(...) I dagens marked har vi behov for å vurdere alle deler av Skarffjell for å sikre at vi velger den mest kostnadseffektive løsningen for prosjektet».

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til at hovedmålet i petroleumspolitikken er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv, jfr. Meld. St. 28 (2010–2011) En næring for framtida – om petroleumsvirksomheten og Prop 114 S (2014–2015) Norges største industriprosjekt – utbygging og drift av Johan Sverdrup-feltet med status for olje- og gassvirksomheten.

Flertallet viser til at samspillet og rollefordelingen mellom stat, oljeselskap, leverandørindustri

og forskningssektoren er en viktig del av norsk petroleumsforsvaltning.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, viser til at hovedutfordringen for å oppnå målet i petroleumspolitikken er økt utvinning fra felt, utbygging av funn og påvisning av uoppdagede ressurser.

Dette flertallet viser til at utsiktene for både olje- og gassmarkedene i overskuelig fremtid legger grunnlag for lønnsom produksjon av Norges petroleumssressurser, forutsatt at kostnadsutviklingen holdes under kontroll. Dette gjelder også innenfor scenarier som er i tråd med internasjonale klimamålsettinger.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at Statistisk sentralbyrå i desember 2016 la fram statistikk som viste at petroleumindustrien har økt sine utslipp med 83,3 pst. fra 1990 til 2015. Dette viser at olje- og gassproduksjon har vært drivkraften bak veksten i norske klimagassutslipp de siste 20 årene og er den største utslippssektoren med om lag 15 millioner tonn CO₂-ekv. Ved inngangen til 2016 var de totale klimagassutslippene i Norge på nesten 54 millioner tonn CO₂-ekv.

Disse medlemmer viser videre til at Stortinget gjennom klimaforliket har forpliktet seg til at Norge i 2020 skal ha et utslippsnivå på maksimalt 47 millioner tonn CO₂ og deretter styre mot at Norge skal bli et lavutslippsamfunn. Det er vanskelig å se for seg hvordan Norge skal få til dette uten en skjerpet politikk for å hindre nye utslipp fra petroleumssektoren.

Disse medlemmer viser til at det er når en letelicens tildeles og et felt besluttes utbygd, at man har stor påvirkningskraft på hvor store utslipp Norge skal ha i mange år framover. Velger man utbyggingsløsninger som gir høye utslipp, låser man Norges klimagassutslipp til et høyt nivå for lang tid.

Disse medlemmer viser til at norsk petroleumsvirksomhet bidrar med utslipp både fra produksjon og når oljen forbrennes ved bruk. FNs klimapanel anslår at for å unngå global oppvarming over to grader må man holde verdens samlede karbonutslipp under 750 gigatonn CO₂ fram mot 2020. Disse medlemmer viser til at med dagens tempo vil dette «budsjettet» være brukt opp om 15 år. All den tid den rike delen av verden har bidratt med om lag to tredeler av klimagassene som er sluppet ut i atmosfæren siden den industrielle revolusjonen, mener disse medlemmer at fattige land har større rett til å bruke av verdens gjenværende karbonbudsjett enn

det rike land som Norge har. Det betyr at Norge må la petroleumssressurser bli liggende, men det betyr også at vi har et ekstra ansvar for å sørge for at utbyggingene som faktisk blir vedtatt, ikke bidrar til økte utslipp i produksjon.

Kraft fra land-løsning

Komiteen viser til forslag nr. 1 i representantforslaget, om å be regjeringen sørge for at plan for utbygging og drift (PUD) av Skarffjell-funnet sikrer kraft fra land-løsning eller annen fornybar energiforsyning for kraft- og varmebehovet til driften av Skarffjell.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, vil bemerke at en løsning med kraft fra land forutsetter at det er sikret utbygging av tilstrekkelig ny kraft, eller at det framføres tilstrekkelig nytt nett slik at det ikke oppstår regionale ubalanser på utbyggingstidspunktet.

Flertallet viser til at kraft fra land skal vurderes som energikilde ved alle nye utbygginger. Dette gjøres gjennom plan for utbygging og drift. Flertallet viser også til statsrådets brev til komiteen av 7. februar 2016, hvor det fremgår at den valgte utbyggingsløsningen for Skarffjell innebærer energiforsyning med kraft fra land via Gjøa.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til svarbrevet fra olje- og energiministeren, datert 16. november 2016, hvor det bemerkes følgende:

«Energiløsningen for felt på norsk sokkel behandles som del av myndighetenes arbeid med en utbygging, og er et tema myndighetene er opptatt av allerede fra tidlig i planleggingsfasen. Den er også et tema i den offentlige konsekvensutredningsprosessen, og inngår i myndighetsbehandlingen av utbyggingsplanen. For alle nye feltutbygginger og ved større ombygginger av eksisterende felt på norsk sokkel skal det legges fram en oversikt over energimengde og kostnader ved å benytte kraft fra land framfor å bruke gassturbiner. Gjennom utbyggingsprosessen følges det opp at kraft fra land blir valgt når det er hensiktsmessig.»

Disse medlemmer støtter dette.

Disse medlemmer mener at forutsigbarhet, langsiktighet og tilrettelegging for helhetlige løsninger er avgjørende for at regulering av petroleumssektoren skal gi god ressursforvaltning og størst mulig inntekter til fellesskapet. Myndighetenes rolle er å sette slike rammer for virksomheten. Innenfor disse rammene er det selskapene som utreder, planlegger og gjennomfører leting, utbygging og utvinning/drift, og dette gjelder også for valg av energiløsning ved nye utbyggingsprosjekter.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til Miljødirektoratets rapport «Kunnskapsgrunnlag for lavutslippsutvikling» (2014), som sier at «elektrifisering av eksisterende og planlagte innretninger er viktig dersom man vil sikre betydelige utslippsreduksjoner i sektoren i årene fremover». Norske klimagassutslipp må kuttes i årene som kommer. Disse medlemmer mener at en utslippsfri kraftløsning må være regelen og ikke unntaket ved nye petroleumsutbygginger og større ombygginger på eksisterende felt. En utslippsfri kraftløsning kan være elektrifisering med kraft fra land, lokal kraftproduksjon med CO₂-fangst, hydrogen eller kraft fra havvind.

Disse medlemmer viser til at statsminister Erna Solberg uttalte følgende (spørretimen 9. april 2014) den gang om mulig elektrifisering av Utsira-høyden:

«Jeg mener at utslippene fra olje- og gassvirksomheten skal ned, men jeg sier det jeg mener, at 2020 er et veldig tidlig perspektiv for å få det til, fordi investeringene nesten burde vært gjort nå hvis de faktisk skulle hatt stor effekt i 2020.»

Disse medlemmer viser til at Skarvfjell er planlagt satt i drift i 2021.

Disse medlemmer viser til at komiteen den 7. februar 2017 fikk brev fra olje- og energiministeren om at rettighetshaverne for Skarvfjell-funnet nå legger opp til en utbyggingsløsning som er en havbunnsutbygging knyttet opp mot Gjøa-plattformen, med energiforsyning fra Gjøa. Dette er nettopp det representantforslaget som nå behandles, har foreslått. Disse medlemmer mener dette legger grunnlaget for at norske myndigheter kan behandle en utbygging som da ikke vil øke norske klimagassutslipp, i motsetning til de planene som selskapet skisserte da representantforslaget ble levert inn. Disse medlemmer mener dette er viktig.

Disse medlemmer mener at regjeringen burde ha en mer framoverlent holdning for å sikre at nye felter på norsk sokkel har utslippsfri kraftproduksjon og slik bidrar til reduserte utslipp i Norge. Disse medlemmer mener regjeringen viser en holdning der utbyggingsløsning først og fremst er et spørsmål selskapene skal vurdere. En slik holdning er oppskriften på fortsatt økte utslipp i årene som kommer.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at det er flere hensyn som tilsier at Norge bør redusere sin oljeavhengighet. Klimaendringer og Paris-avtalen, hvor vi forplikter oss til å styre mot en maks 1,5 graders oppvarming, burde i seg selv være tilstrekkelige argumenter for en rask

reduksjon i vår olje- og gassproduksjon. I tillegg er det flere og flere prognoser som tilsier at etterspørselen etter olje vil avta i årene fremover, hvilket vil kunne ha en svært negativ effekt på fremtidige oljepriser.

Disse medlemmer viser til at norsk oljeproduksjon er svært kostbar sammenlignet med mange andre land, slik at Norge også ut ifra hensyn til egen økonomi bør redusere sin oljeavhengighet. Disse medlemmer er derfor av den oppfatning at Norge gradvis og planmessig bør redusere petroleumsaktiviteten på sokkelen, og at ingen nye lete- og utvinningskonsesjoner bør tildeles etter 2017. Dersom det likevel gis konsesjon for utvinning på nye felt, bør kraftløsningen som velges, være utslippsfri.

Standardkontrakter

Komiteen viser til forslag nr. 2 i representantforslaget, om å be regjeringen pålegge bruk av Norsk olje og gass og Norsk Industri sine fremforhandlede standardkontrakter når Skarvfjell-funnet bygges ut.

Komiteen viser til at det er et vilkår for tildeling av utvinningstillatelser på norsk sokkel at virksomheten under utvinningstillatelsen skal være regulert av den til enhver tid gjeldende norske rett og bygge på norsk kontraktstradisjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, mener at næringens arbeid med standardiserte kontrakter er et godt eksempel på et tiltak som kan gi mindre byråkrati i næringen. Der de passer, kan de være kostnadsbesparende og gi høyere verdiskaping.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til svarbrevet fra olje- og energiministeren, datert 16. november 2016, hvor det bemerkes følgende:

«Bruk av andre kontrakter enn standardkontrakter vil imidlertid ikke stride mot norsk rett eller kontraktstradisjon. I den grad noen aktører ønsker å utforske andre samarbeidsformer vertikalt i verdikjeden, gir systemet vårt åpning for det.»

Dette flertallet vil ikke pålegge bruk av Norsk olje og gass og Norsk Industri sine framforhandlede standardkontrakter når Skarvfjell-feltet bygges ut. Dette flertallet mener at det må være opp til aktørene selv å velge kontraktsform, så lenge det ikke strider mot norsk rett eller kontraktstradisjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser

til at standardkontrakter og NORSOK-standarder har blitt utviklet for å ivareta sikkerhet og konkurransekraft på norsk sokkel. Bruk av omforente standarder som ivaretar tekniske krav til sikkerhet tilpasset norsk sokkel, har som siktemål å redusere kostnader og å styrke norsk sokkels konkurransekraft. Disse medlemmer forventer at dette kontraktsregimet blir lagt til grunn ved utbyggingsprosjekter på norsk sokkel.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at standardkontraktene som er utviklet mellom Norsk olje og gass og Norsk Industri, er produktivitetsfremmende (fjerner usikkerhet og etablerer standarder), og er kjent for norsk leverandørindustri. Det bør derfor komme pålegg overfor utbygger om å ta i bruk slike standardkontrakter ved utbyggingen. På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen pålegge bruk av Norsk olje og gass og Norsk Industri sine framforhandlede standardkontrakter når Skarvfjell-feltet bygges ut.»

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 23. februar 2017

Ola Elvestuen

leder

Øyvind Korsberg

ordfører

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen pålegge bruk av Norsk olje og gass og Norsk Industri sine framforhandlede standardkontrakter når Skarvfjell-feltet bygges ut.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:125 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Heikki Eidsvoll Holmås og Audun Lysbakken om elektrifisering av Skarvfjell – vedlegges protokollen.

VEDLEGG**Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråd Tord Lien til energi- og miljøkomiteen, datert 16. november 2016****Vedrørende dokument 8:125 S (2015-2016)**

Det vises til brev av 6. oktober 2016 hvor Energi- og miljøkomiteen ber om utredning mv. av representantforslag 125 S (2015-2016) om elektrifisering av Skarfjell-feltet og bruk av standardkontrakter når Skarfjell-feltet bygges ut.

Alt mitt arbeid er rettet inn mot å nå hovedmålet i petroleumpolitikken som er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. For å opprettholde et stabilt og høyt aktivitetsnivå og derigjennom skape store verdier for fellesskapet så viderefører regjeringen hovedlinjene i petroleumpolitikken, med stor oppmerksomhet på å:

1. legge til rette for at potensialet i eksisterende felt og infrastruktur utnyttes
2. legge til rette for at alle lønnsomme funn bygges ut
3. legge til rette for at det regelmessig gjøres nye store funn, og at påvisningen av nye ressurser fortsetter i modne områder
4. støtte opp under næringens arbeid med omstilling, kostnadskontroll og ta i bruk nye, mer effektive tekniske og kommersielle løsninger

Dette skal skje samtidig som hensyn til helse, miljø og sikkerhet ivaretas på en best mulig måte. Sektoren skal fortsatt stå overfor en virkemiddelbruk som gir næringen en sterk egeninteresse av å redusere sine utslipp av CO₂, og som har gitt gode resultater i form av lavere klimagassutslipp, jf. Prop 114 S (2014-2015).

Forutsigbarhet, langsiktighet og tilrettelegging for helhetlige løsninger er avgjørende for at vår regulering av petroleumssektoren skal gi god ressursforvaltning og størst mulig inntekter til fellesskapet. Myndighetenes rolle er å sette slike rammer for virksomheten. Innenfor disse rammene er det selskapene som utreder, planlegger og gjennomfører leting, utbygging og utvinning/drift.

Myndighetene har i flere tiår brukt sterke virkemidler for å begrense klimagassutslipp fra petroleumssektoren. Myndighetene begrenser utslippene fra sektoren gjennom kvoter, avgifter og andre tiltak; herunder at kraft fra land skal vurderes ved alle nye utbygginger og større ombygginger på norsk sokkel. Innenfor disse rammene er det opp til selskapene å lete etter, bygge ut og utvinne de ressursene som er lønnsomme. Ulønnsomme ressurser vil bli liggende

igjen i bakken. Myndighetenes rolle er ikke å ta forretningsmessige beslutninger innen leting, utbygging og drift, men å sette rammer for virksomheten som er forsvarlige i et klimaperspektiv.

Petroleumssektoren er underlagt kvoteplikt i EUs kvotesystem. Utslippsreduksjonene vil finne sted i sektorer og land hvor kostnadene ved å redusere utslippene er lavest. Utslippseffekten gis av nivået på kvotetaket på europeisk nivå, uavhengig av hvor utslippene finner sted. Det betyr at reduserte utslipp et sted innenfor systemet motsvares av økte utslipp et annet sted. I et slikt system er derfor den eneste direkte måten å redusere utslippene på å redusere antallet kvoter.

Stortinget har sluttet seg til at Norge skal søke å inngå en avtale med EU om felles oppfyllelse av våre utslippsforpliktelser i Paris-avtalen etter 2020. Dette vil innebære at Norge i kvotepliktig sektor vil bidra til gjennomføring av utslippsreduksjoner på 43 pst. sammenliknet med 2005 innenfor EUs kvotesystem. Kvotepliktig sektor i Norge, herunder petroleumssektoren, vil oppfylle forpliktelsen sammen med bedrifter i EU-land.

Jeg er opptatt av å opprettholde aktivitetsnivået i og verdiskapingen fra petroleumsnæringen. Næringen er inne i en krevende periode og det er behov for at nye, lønnsomme prosjekter igangsettes slik at nye oppdrag kommer. Skarfjell-prosjektet vil bety nye muligheter for aktivitet, sysselsetting og verdiskaping i tiden som kommer.

Vedrørende forslag nr. 1 - Stortinget ber regjeringen sørge for at plan for utbygging og drift (PUD) for Skarfjell-feltet sikrer kraft fra land-løsning eller annen fornybar energiforsyning for kraft- og varmebehovet til driften av Skarfjell.

Energiløsningen for felt på norsk sokkel behandles som del av myndighetenes arbeid med en utbygging, og er et tema myndighetene er opptatt av allerede fra tidlig i planleggingsfasen. Den er også et tema i den offentlige konsekvensutredningsprosessen, og inngår i myndighetsbehandlingen av utbyggingsplanen. For alle nye feltutbygginger og ved større ombygginger av eksisterende felt på norsk sokkel skal det legges fram en oversikt over energimengde og kostnader ved å benytte kraft fra land framfor å bruke gassturbiner. Gjennom utbyggingsprosessen følges det opp at kraft fra land blir valgt når det er hensiktsmessig.

En løsning med kraft fra land forutsetter at det er sikret utbygging av tilstrekkelig ny kraft eller at det framføres tilstrekkelig nytt nett slik at det ikke oppstår regionale ubalanser på utbyggingstidspunktet. Samtidig må naturmangfoldet og hensynet til tiltakskostnadene ivaretas. Myndighetenes politikk på dette området framgår blant annet i siste petroleumsmelding, jf. Meld. St. 28 (2010-2011) "*En næring for framtida – om petroleumsvirksomheten*" og i klimaforliket, jf. Innst. 390 S (2011–2012).

Skarfjell-funnet ligger i den nordøstlige delen av Nordsjøen, 60 kilometer vest for Sognefjorden. Rettighetshaverne har, i henhold til vilkår i utvinningstillatelsen, frist for innlevering av plan for utbygging og drift (PUD) i februar 2018. Rettighetshaverne vurderer ulike utbyggingskonsepter, herunder en havbunnsutbygging tilknyttet Gjøa-innretningen og ulike alternativer med en egen flytende produksjonsinnretning.

Utkast til program for konsekvensutredning som rettighetshaverne utarbeidet har vært på en bred offentlig høring. Departementet fastsatte konsekvensutredningsprogrammet den 19. august 2016. I det fastsatte utredningsprogrammet framgår det blant annet hvilke ytterligere studier som rettighetshaverne skal gjennomføre knyttet til energiløsningen i det pågående arbeidet med konsekvensutredningen.

Rettighetshaverne i Skarfjell arbeider videre med utbyggingen med sikte på innlevering av plan for utbygging og drift innen februar 2018, og mot produksjonsstart i 2021.

Jeg er opptatt av forutsigbarhet i petroleumspolitikken, og jeg vil følge opp spørsmålet om kraft fra land til Skarfjell i tråd med den etablerte politikken.

Vedrørende forslag nr. 2 - Stortinget ber regjeringen pålegge bruk av Norsk olje og gass og Norsk Industri sine framforhandlede standardkontrakter når Skarfjell-feltet bygges ut.

Jeg er opptatt av å støtte opp under næringens arbeid med omstilling, kostnadskontroll og ta i bruk nye, mer effektive tekniske og kommersielle løsninger. Dette gjelder også arbeidet med å finne effektive måter for samarbeid mellom oljeselskapene og leverandørindustrien. Dette er en arena for konkurranse. Det er potensielt store verdier å hente ut ved å finne effektive samarbeidsformer.

Det er et vilkår for tildeling av utvinningstillatelser på norsk sokkel at virksomheten under utvinningstillatelsen skal være regulert av den til enhver tid gjeldende norsk rett og bygge på norsk kontrakts tradisjon. For enkelte formål har partene fremforhandlet standardkontrakter. Der de passer, kan de være kostnadsbesparende, og blir brukt. Dette er bra.

Bruk av andre kontrakter enn standardkontrakter vil imidlertid ikke stride mot norsk rett eller kon-

traktstradisjon. I den grad noen aktører ønsker å utforske andre samarbeidsformer vertikalt i verdikjeden, gir systemet vårt åpning for det.

Jeg er positiv til bruk av standardkontrakter, og legger til grunn at rettighetshaverne velger den kontraktstype som understøtter arbeidet med å bygge ut feltet så kostnadseffektivt som mulig.

